

Souhrn usnesení výborů Rady vlády pro udržitelný rozvoj k problematice surovinové politiky ČR

Podklad pro 30. zasedání Rady vlády pro udržitelný rozvoj (dále jen RVUR či Rada) dne 14. března 2016

Usnesení Výboru pro udržitelné municipality

Průběh hlasování: Návrh usnesení přijal Výbor pro udržitelné municipality na svém 8. jednání dne 2. února 2016 poměrem hlasů 11 pro – 1 proti – 1 zdržel se.

Odůvodnění bylo schváleno tichou procedurou ve dnech 4. – 11. února 2016 poměrem hlasů 14 pro – 2 proti – 3 zdržel se.

Usnesení

Výbor pro udržitelné municipality doporučuje Radě vlády pro udržitelný rozvoj, aby na svém nejbližším zasedání vyzvala ministra životního prostředí a vládu jako celek k provedení nezbytných kroků, vedoucích k převedení zásob hnědého uhlí pod zastavěným a zastavitelným územím obcí a pod evidovanými prvky územního systému ekologické stability krajiny dle platné územně plánovací dokumentace a v jejich ochranných pilířích v celém Ústeckém kraji do nebilančních zásob.

Odůvodnění

Výbor pro udržitelné municipality RVUR (dále jen „Výbor“) přivítal, že usnesení vlády České republiky ze dne 19. října 2015 č. 827 k řešení dalšího postupu územně ekologických limitů těžby hnědého uhlí v severních Čechách zachovalo ochranu města Horní Jiřetín včetně sídla Černice a možnosti jejich rozvoje v lokalitě velkolomu Československé armády (dále jen „ČSA“) a zároveň stanovilo ochrannou linii 500 metrů od zastavěných území obcí na lokalitě velkolomu Bílina. Výbor také vítá, že vláda odmítla návrhy na každoroční revizi limitů na lokalitě ČSA, nebo na opětovné snahy o úpravu limitů v roce 2020, což by obojí vedlo k velké nejistotě pro obce, které limity chrání, i těžaře a horníků Velkolomu ČSA.

Výbor zároveň považuje za nutné učinit další krok k zajištění budoucího rozvoje obcí chráněných limity těžby hnědého uhlí a zdraví jejich obyvatel, který vychází z původního usnesení vlády ze dne 30. října 1991 č. 444 a je zhmotněním vůle vlády chránit obce a jejich rozvoj a také jejich nezbytné přírodní zázemí spolu s evidovanými prvky územního systému ekologické stability krajiny (dle platné územně plánovací dokumentace, tzn. Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje a územních plánů dotčených obcí), a proto podporuje také námět Výboru pro udržitelnou energetiku RVUR: „Rozhodnout o převodu zásob uhlí pod zastavěným územím obcí a jejich ochrannými pilíři v celém Ústeckém kraji (tedy včetně lokality ČSA), do nebilančních zásob.“

Výbor vychází z toho, že schválená Státní energetická koncepce ČR nepočítá s uhlím nacházejícím se za aktuálně upravenými limity těžby. Důvody pro tento krok jsou dle § 14a, odst. 2, písm. c zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), dány jednoznačně samotnou existencí limitů, respektovaných v platné územně plánovací dokumentaci, nezpochybnitelnými věcnými důvody jejich vymezení, jak byly obsaženy v usnesení vlády ČR ze

dne 30. října 1991 č. 444, v důvodové zprávě k němu a v předkládací zprávě tehdejšího ministra životního prostředí, a které se netýkají jen sídel a zdraví jejich obyvatel, ale také minimálního rozsahu původní krajiny a přírody.

Hnědé uhlí jako vyhrazený nerost a součást národního nerostného bohatství v takto vymezeném území bude převedením do nebilančních zásob chráněno pro případ krizové budoucí potřeby a nebude hrozit riziko zbytečné těžby a spalování v neefektivních spotřebičích, přičemž téměř čtvrtina elektrické energie se vyváží do zahraničí (což je případ současné spotřeby kvalitního hnědého uhlí z lokality ČSA, které je většinově spotřebováváno v nízkoučinných kondenzačních elektrárnách, zejména v elektrárně Chvaletice, vlastněné samotnou těžební společností).

Zároveň, pokud bude do nebilančních zásob převedeno pouze uhlí pod zastavěným a zastavitelným územím obcí a v jejich ochranných pilířích (včetně minimálního odstupu 500 m od zástavby) a pod nezbytným přírodním zázemím spolu s evidovanými prvky územního systému ekologické stability krajiny, bude uhlí mimo tato území dále přístupné hlubinné těžbě na zakládku, zplynování nebo jinému šetrnému způsobu využití, které limity nijak neovlivňují, a které mohou v případě jiného využití, např. pro chemickou výrobu, nebo pro krizovou energetickou potřeby uhlí, být rychlým řešením.

Doporučení směřovat úkol na ministra životního prostředí vychází z toho, že dle § 14b, odst. 2 horního zákona může návrh na převedení uhlí do nebilančních zásob podat právě Ministerstvo životního prostředí. Toto ministerstvo má také unikátní pravomoc opatřit si od těžařů potřebné podklady, a to dle § 19, odst. 2 zákona č. 62/1988 o geologických pracích (geologický zákon).

Doporučení směřující na vládu ČR vychází z toho, že vláda může své ministry pověřovat úkoly v jejich kompetenci a ve veřejném zájmu. Může uložit ministrům průmyslu a obchodu a životního prostředí ve vzájemné spolupráci připravit novelu horního zákona, která by zpřesnila povinnosti spolupráce těžaře s Českým báňským úřadem jako orgánem státní správy, připravujícím návrh na převedení do nebilančních zásob. Zejména doplnit ustanovení, podle kterého lze těžaři stanovit lhůtu pro předložení potřebných podkladů, které v zákoně chybí. To je jednou z příčin, proč nedošlo ani po 25 letech ke splnění jednoho z bodů usnesení vlády ČR ze dne 30. října 1991 č. 444, který odpis či přesun zásob ukládal. Těžař totiž nikdy nepředložil potřebné podklady ČBÚ k odpisu či k přesunu zásob za limity z bilančních do nebilančních, protože to nebylo v jeho zájmu a neměl k tomu ani tehdejšími usnesením vlády určenou žádnou lhůtu. To by bylo žádoucí napravit.